

โครงการยุทธศาสตร์สื่อสร้างสรรค์ประเทศไทย

โดย

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ

๑.

แนวคิดและคุณค่า

ร่างกายมนุษย์ซึ่งเป็นระบบที่ดีที่สุดในโลก ประกอบด้วยเซลล์และอวัยวะมากมาย หลากหลายสุดประมาณ แต่ทั้งหมดบูรณาการกันอย่างสมบูรณ์เป็น**องค์รวม**หนึ่งเดียว คือ ความเป็นคนซึ่งมีคุณสมบัติอันมหัศจรรย์

ที่เป็นดังนั้นได้เพราะร่างกายมีระบบข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร (Information and communication) ที่ทำให้รู้ถึงกันหมดทั่วตัว การรู้ถึงกันทันทีทำให้ประสานหรือบูรณาการกันได้ทั้งหมด ทำให้มีความบรรสานสอดคล้อง (Harmony) และสมดุล ก่อให้เกิดความเป็นปรกติสุขหรือสุขภาพดีและอายุยืน

สังคมก็เช่นเดียวกันที่ต้องการระบบข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารให้ทั้งหมดบูรณาการกัน เป็นองค์รวมที่มีบูรณภาพและดุลยภาพเพื่อความเป็นปรกติสุขและความยั่งยืน

ในความเป็นจริงยังไม่เป็นอย่างนั้น ระบบข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารยังไม่ทั่วถึงและดีพอที่จะสร้างสังคมสันติสุข แต่มีวิกฤตด้านต่าง ๆ มากมาย เป็น**วิกฤตชาติ**ที่ยังไม่มีทางแก้ไข

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ มีพันธกิจในการส่งเสริมการสื่อมวลชนให้สามารถสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เป็นสังคมสันติสุข จึงขอเสนอ**โครงการยุทธศาสตร์สื่อสร้างสรรค์ประเทศไทย**

๒.

ยุทธศาสตร์สื่อสร้างสรรค์ประเทศไทย

ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ คือ

ในเบื้องต้นจะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ๖ เรื่อง ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์สื่อสร้างสรรค์กทพลงบวบนแผ่นดินไทย
๒. ยุทธศาสตร์สื่อสร้างสรรค์ขจัดความยากจนลดความเหลื่อมล้ำ
๓. ยุทธศาสตร์สื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับสมรรถนะของชาติ
๔. ยุทธศาสตร์สื่อสร้างสรรค์กระบวนการนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม หรือ P⁴ (Participatory Public Policy Process)
๕. ยุทธศาสตร์สื่อสร้างสรรค์สุขภาพจิตสังคม
๖. ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยกับการผลิตภาพยนตร์สร้างสรรค์ประเทศไทย

ยุทธศาสตร์สื่อสร้างสรรค์อาจเพิ่มขึ้นภายหลังดำเนินการในเบื้องต้นไปแล้ว อธิบายความสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

(๑)

ยุทธศาสตร์กทพลงบวบนแผ่นดินไทย

คนไทยทำอะไรดี ๆ กันมาก แต่ไม่ค่อยมีการสื่อเพราะชาวต่างชาติให้ความสนใจมากกว่า ยุทธศาสตร์นี้จะตั้งศูนย์รับการสื่อสารเรื่องดี ๆ ที่มีผู้ทำกันทั่วประเทศ ส่งคนไปศึกษา และนำมาสื่อให้รู้กันอย่างกว้างขวาง เพื่อเพิ่มพูนกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติ ก่อความบันเทิงใจให้มีผู้ปฏิบัติเรื่องดี ๆ เพิ่มขึ้น

พลังบวบนแผ่นดินไทยจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนเต็มประเทศ ก่อให้เกิดความสุข ปัญหา และพลังแผ่นดินที่จะก้าวสู่นาคตที่ดี

(๒)

ยุทธศาสตร์ขจัดความยากจนลดความเหลื่อมล้ำ

ปัญหาใหญ่ที่สุดของประเทศ คือ ความยากจนและความเหลื่อมล้ำอย่างสุด ๆ มากเป็นที่ ๑ หรือ ๓ ของโลก ความเหลื่อมล้ำ คือ การเสียสมดุล ซึ่งนำไปสู่ปัญหามากมายประการเป็นห่วงลูกโซ่ อาจเรียกว่า**วิกฤตความเหลื่อมล้ำ**ก็ได้ การพัฒนาเศรษฐกิจมหภาคอย่างเดียวขจัดความเหลื่อมล้ำไม่ได้ เพราะธรรมชาติของเศรษฐกิจมหภาค คือ รวยกระจุกจนกระจาย ดูตัวอย่างที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาก็ได้ แต่ดูผู้เชี่ยวชาญทางเศรษฐกิจทั้งหลายยังไม่ตระหนักความจริงในข้อนี้

การสร้างสัมมาชีพเต็มพื้นที่ คือ จุดคานงัด

เมื่อทุกคนมีงานทำ มีรายได้ มีเงินออม ก็จะอยู่ดีมีสุข หายจน มีศักดิ์ศรี มีคุณภาพชีวิตที่ดี แก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง ประชาชนทั้งประเทศจะมีอำนาจซื้อสูง ทำให้เศรษฐกิจมหภาคเติบโตและมั่นคง เพราะอยู่บนฐานความเข้มแข็งของเราเอง ไม่ใช่พึ่งพิงแต่ตลาดโลกซึ่งผันผวนและวิกฤตได้ง่าย

โครงการนี้จะรวบรวมวิธีแก้จนทั้งหมดจากพื้นที่ เช่น ๑๗ วิธีแก้จน * แต่น่าจะมีมากกว่านั้นเอามา สื่อเผยแพร่ให้รู้ทั่วกันอันจะนำไปสู่การปฏิบัติทั่วประเทศ ขจัดความยากจนลดความเหลื่อมล้ำได้จริง ๆ

(๓)

ยุทธศาสตร์นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับสมรรถนะของชาติ

สมรรถนะของชาติต่ำเป็นอุปสรรคใหญ่ที่ขวางกั้นการพัฒนาประเทศไทย ที่ต่ำเพราะระบบการศึกษาที่เน้นการท่องวิชาแต่ทำอะไรไม่เป็น การปฏิรูปการศึกษาก็ไม่เคยสำเร็จ

ปฏิรูปการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่ทำให้คนไทยทำเป็น คิดเป็น ตัดสินใจเป็น จัดการเป็น อยู่ร่วมกันเป็น คือ ยุทธศาสตร์การยกระดับสมรรถนะของชาติ

โครงการนี้จะสร้างแพลตฟอร์มกลาง เพื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ ให้คนทั้งประเทศที่รู้เห็นหรือมี ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี สื่อเข้ามา จะเป็นตัวอย่างในประเทศหรือจากทั่วโลกก็ได้ จะเกิดคลังความรู้เรื่อง นวัตกรรมเรียนรู้ที่สามารถสื่อออกไปทั่วประเทศ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติเพื่อยกระดับสมรรถนะของชาติ

* บทความประกาศสงครามเอาชนะความยากจน ๑๗ มรรควิธี

(๔)

ยุทธศาสตร์ “กระบวนการนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม” หรือ

P⁴ (Participate Public Policy Process)

นโยบายสาธารณะควรเป็นปัญหาสูงสุดของชาติ เพราะมีผลต่อ **วัฒนธรรม** หรือ **หายนะ** ของชาติ ประเทศไทยมีความสำเร็จทางนโยบายน้อยมากเป็นเหตุให้ชาติวิกฤต ทั้งนี้เพราะขาดความเข้าใจเชิงระบบของนโยบาย ได้แก่ ทำแบบแยกส่วนและบางส่วนไม่เป็นระบบครบวงจร ถ้าทำอย่างเป็นระบบครบวงจรก็จะสำเร็จทุกเรื่อง เรียกว่า “**สัมฤทธิ์ศาสตร์**” เมื่อมีความสำเร็จทางนโยบายชาติก็พ้นวิกฤตและลงตัวทุกด้าน รวมทั้งทางการเมืองด้วย เพราะฉะนั้นนโยบายจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่งยวด

P⁴ เป็นกระบวนการนโยบายสาธารณะที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม จึงเป็นประชาธิปไตยอย่างยิ่ง และเป็นประชาธิปไตยอัตถประโยชน์ คือ ก่อให้เกิดความสำเร็จทางนโยบาย

ฉะนั้น จึงควรมียุทธศาสตร์ก่อสร้างสรรค์ P⁴ เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมไปสู่ความสำเร็จ ให้ชาติพ้นวิกฤตและเกิดความเจริญอย่างแท้จริงทุกด้าน รวมทั้งยกระดับคุณภาพการเมือง เพราะการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของระบบนโยบาย

(๕)

ยุทธศาสตร์ก่อสร้างสรรค์สุขภาพจิตสังคม

สังคมมีความเครียดและพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ รวมทั้งการทำร้ายตัวเอง ครอบครัว และคนอื่น เช่น การกราดยิงโดยไม่มีเหตุผลเพิ่มขึ้น ดังที่เกิดในสหรัฐอเมริกา

สังคมปัจจุบันเผชิญความกดดันหลายด้านมากมาย รวมทั้งความเหลื่อมล้ำหรือขาดความเป็นธรรม การรับรู้จากสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ซึ่งเป็นดั่งมลภาวะทางสังคม

นักจิตวิทยา นักพฤติกรรมศาสตร์ และนักจิตเวชศาสตร์ คือใช้ก่อสร้างสรรค์สุขภาพจิตสังคม โดยใช้ข้อมูลและการคิดด้วยเหตุผล ลดความขัดแย้งในจิตใจ สร้างสุขภาวะทางจิตทางปัญญาให้สังคมในวงกว้าง

(๖)

ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยผลิตภาพยนตร์

มหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชนรวมกันมีประมาณ ๑๔๐ แห่ง มีนักวิชาการและความรู้ในสาขาต่าง ๆ เป็นอันมาก แต่ไม่รู้ว่าจะสื่อให้เป็นประโยชน์ในวงกว้าง ในขณะที่สังคมต้องการ**ความรู้เพื่อการใช้งาน**ไม่ใช่ความรู้ที่ลอยตัว

การผลิตภาพยนตร์ดี ๆ เป็นช่องทางใหญ่ที่มหาวิทยาลัยจะคัดสรรกลั่นกรองความรู้ที่เป็นประโยชน์สอดแทรกอยู่ในภาพยนตร์ที่ให้ความบันเทิง ผู้คนทุกชาติทุกภาษาล้วนชอบดูหนัง ถ้าทุกตำบลมี**ศูนย์ศิลปะตำบล**สำหรับจัดแสดงสุนทรีย์กรรมต่าง ๆ รวมทั้งฉายภาพยนตร์ ถ้ามีภาพยนตร์ดี ๆ ไปฉายให้ดูกันทุกตำบล จะเป็นเครื่องพัฒนาจิตใจและปัญญาของประชาชนอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

ทุกมหาวิทยาลัยควรมีสมรรถนะในการผลิตภาพยนตร์ดี ๆ จะทำให้มหาวิทยาลัยต้องสนใจสังคม เข้าใจความต้องการของสังคมและต้องดัดแปลงหรือสร้างความรู้เพื่อการใช้งานของสังคม รวมทั้งคิดถึงศิลปะการถ่ายทอดความรู้ผ่านภาพยนตร์ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ จะต้องแข่งขันกันสร้างภาพยนตร์ที่เป็นที่นิยมของสังคม ทำให้ยกระดับสมรรถนะของมหาวิทยาลัยโดยรอบด้าน

เรื่องนี้จะเสมือนเพิ่มบริษัทผลิตภาพยนตร์ขึ้น ๑๐๐ กว่าโรง อาจารย์ร่วมกันผลิตภาพยนตร์ใหญ่ที่คนอยากดูทั่วประเทศและทั่วโลก ซึ่งจะเป็นพลังบวกที่ใหญ่มาก

๓.

วิธีดำเนินการ

สภาการสื่อสารมวลชนแห่งชาติ ผู้เสนอโครงการยุทธศาสตร์สื่อสร้างสรรค์ประเทศไทย จะจัดตั้ง**สำนักงานโครงการ** เป็นกลไกในการดำเนินการ และดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. จัดประชุมระดมความคิดเห็นในแต่ละยุทธศาสตร์ โดยเชิญผู้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องนั้นมาประชุมระดมความคิดเห็นซ้ำ ๆ หลายครั้ง จนถึงขั้นชัดเจนที่จะปฏิบัติได้ ในกระบวนการนี้จะปรากฏคนที่มีฉันทะวิริยะและทักษะในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ก็จะเป็นกลุ่มขับเคลื่อนยุทธศาสตร์แต่ละยุทธศาสตร์ทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์
๒. จัดตั้งกลุ่มยุทธศาสตร์สื่อสร้างสรรค์ประเทศไทย ๖ กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีประธานที่มีปัญหาบารมี
๓. บุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้องแต่ละยุทธศาสตร์ร่วมทำแผนปฏิบัติ
๔. ผู้ร่วมทำแผนปฏิบัติลงมือปฏิบัติตามแผน
๕. จัดทีมติดตามการปฏิบัติเพื่อแก้ไขอุปสรรคขัดข้องให้ปฏิบัติได้
๖. ประเมินผลการปฏิบัติตามแผนว่าได้ผลตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด ผลการประเมินเป็นข้อมูลป้อนกลับทำให้กระบวนการทั้งหมดดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เมื่อมีการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ครบวงจรก็จะเกิดผลสัมฤทธิ์ของยุทธศาสตร์มากขึ้นเรื่อย ๆ

๔.

ผลจากยุทธศาสตร์สี่สร้างสรรคประเทศไทยทั้ง ๖ ด้าน

๑. ผลสร้างสรรคประเทศไทย ๖ เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่ ๆ ทำให้ประเทศไทยเจริญทุกด้าน
๒. สร้างนักสี่สร้างสรรคจำนวนมาก จากการปฏิบัติจริงและได้ผลจริง ไม่ใช่เรียนรู้แต่ทฤษฎีแต่ปฏิบัติไม่เป็น
๓. สร้างคนไทยจำนวนมากที่มีสมรรถนะในการคิดเชิงระบบและการจัดการ มหาวิทยาลัยและสังคมคิดเชิงเทคนิคจึงทำโดยเอาเทคนิคเป็นตัวตั้งที่เรียกว่า Technic-driven ได้ผลแต่เพียงเล็กน้อยขาดสมรรถนะในการคิดเชิงระบบและการจัดการ การปฏิบัติตามโครงการนี้จะสร้างสมรรถนะใหม่แห่งการคิดเชิงระบบและการจัดการ ทำให้สามารถใช้เทคนิคทำให้เป็นประโยชน์ใหญ่ในวงกว้าง สมรรถนะใหม่ของประเทศนี้จะนำมาใช้พัฒนาสร้างสรรคประเทศในทุกด้าน
๔. ที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ **ระบบการผลิตบุคลากรใหม่** ซึ่งจะเป็นตัวอย่างแก่การผลิตบุคลากรทุกประเภท ซึ่งจำเป็นต้องอธิบาย ที่ผ่านมา ๑๐๐ กว่าปี การศึกษาสำหรับบุคลากรประเภทต่าง ๆ ล้วนเอาเทคนิคเป็นตัวตั้ง (Technic-oriented) คือ องค์กรใดมีความรู้ในวิชาใดก็เปิดหลักสูตรวิชานั้น ๆ เพื่อผลิตบัณฑิตหรือบุคลากรที่มีความรู้ในวิชานั้น ๆ เช่น นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ มักไม่ตระหนักกันว่าวิธีนี้ได้ผลน้อย ดังที่บัณฑิตที่จบมา**ทำงานไม่เป็น**
เพราะ**งานเป็นระบบ** เช่น ระบบการสื่อสาร เทคนิคเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบ แต่ระบบยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีก ถ้าไม่เข้าใจระบบก็ทำงานไม่ได้ผล
การเรียนรู้ในการทำงานในระบบให้ได้ผลต้องเข้าใจระบบทั้งหมด **เมื่องานได้ผลนั้นก็เก่งด้วย** นี้เรียกว่าการเรียนรู้โดยเอาระบบเป็นตัวตั้ง (**System-oriented education**) ผลสำเร็จไม่ได้มีแต่การผลิตบัณฑิต แต่เป็นการพัฒนาระบบนั้น ๆ ไปด้วย และได้บัณฑิตที่ทำงานเป็นไปด้วยจำนวนมาก มีความพยายามเป็นอันมากที่จะพัฒนานักสี่ให้เก่ง โดยการจัดหลักสูตรอบรมปรากฏว่าไม่ได้ผลเพราะเป็น Technic-oriented ลองหันไปพิจารณายุทธศาสตร์สี่สร้างสรรคประเทศไทยทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ แต่ละยุทธศาสตร์คือ**การขับเคลื่อนระบบอย่างครบวงจร** และพยายามอย่างยิ่งยวดที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จ เอาผลสำเร็จเป็นตัวตั้ง (Result-oriented) ไม่ใช่เพียงสอนทางวิชาการ (Academic-oriented) การทำงานให้ได้ผลสำเร็จต้องอาศัยความเพียรพยายามอย่างยิ่งยวดและรอบด้านมากกว่าการสอนไปเรื่อย ๆ

ผลผลิตทางบุคลากรจากการทำงานในระบบให้สำเร็จจึงแตกต่างจากบัณฑิตที่จบจากการสอนไปเรื่อย ๆ ที่ไม่ใช่ Result-oriented มีข้อเสนอแนะระดับโลกว่าการผลิตบุคลากรในศตวรรษที่ 21 ควรปรับจาก Technic-oriented เป็น System-oriented แต่ก็ยังไม่ค่อยมีผู้ใส่ใจ

ยุทธศาสตร์สื่อสร้างสรรค์ประเทศไทย จะผลิตนักสื่อสร้างสรรค์ที่เก่ง ๆ จำนวนมาก
อย่างไม่เคยมีมาก่อน เพราะนี่คือ System-oriented education และเป็นตัวอย่างให้ระบบการศึกษาทั้งหมดเห็นว่า System-oriented education นั้นคืออะไร และดีอย่างไร
จึงกล่าวว่าเรื่องนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งยวด

๕. โครงการยุทธศาสตร์สื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยที่สำเร็จ จะทำให้สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ มีผลสำเร็จใหญ่สมฐานะแห่งการเป็นองค์กรระดับชาติ และรู้ว่าถ้าจะมีพระราชบัญญัติระบบสื่อมวลชนควรจะต้องตั้งขึ้นในลักษณะใด จึงจะเอื้ออำนวยให้เกิดระบบสื่อมวลชนที่สามารถสร้างสรรค์ประเทศไทยได้อย่างสมบูรณ์
๖. กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ จะมีผลงานสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั้งประเทศ สร้างศรัทธา ความนิยม และการอุดหนุนทางการเงินอย่างต่อเนื่อง

๕.

งบประมาณ

เนื่องจากยุทธศาสตร์นี้เป็นของใหม่ ยังไม่สามารถกำหนดวงเงินงบประมาณได้จนกว่าจะทำแผนปฏิบัติ หากคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า เป็นโครงการที่มีประโยชน์ สำนักงานกองทุนอาจมีทางเลือกดังนี้

๑. ส่งผู้เชี่ยวชาญมาร่วมพัฒนาโครงการกับสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ จนปรากฏวงเงินงบประมาณ
๒. ผู้เชี่ยวชาญของสำนักงานกองทุน อาจประมาณการได้ว่ายุทธศาสตร์นี้จะใช้งบประมาณเท่าใด สำนักงานกองทุนก็อนุมัติไปตามนั้น

สำนักงานกองทุนอาจมีวิธีอื่นใดอีกก็ได้